

УДК 796.071.4

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ В СПОРТІ УКРАЇНИ

Святослав ПРОТЕЧКО

магістрант

Науковий керівник: **Анатолій ПАВЛЕНЧИК**

канд. екон. наук, доцент кафедри

інформатики та кінезіології

Львівський державний університети фізичної культури

імені Івана Боберського (Україна)

На елітному рівні спорт почав перетворюватись із аматорської розваги на одну з найважливіших галузей промислового світу. Зростання, професійного спорту спонукає до змін в споживанні, виробництві та управлінні спортивних організацій на всіх рівнях. Саме тому так важливо сформулювати чітке уявлення про менеджмент у спорті, аби йти нога в ногу із розвитком цієї галузі, бо спорт несе в собі потенціал побудови моделі свідомого та здорового суспільства, котре буде продукувати зміни на національному та світовому рівнях.

Державне управління у сфері фізичної культури і спорту здійснює центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері фізичної культури та спорту, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері фізичної культури та спорту за сприяння інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» визначає правові, соціальні, економічні та організаційні засади фізичної культури і спорту в Україні, участь державних органів, посадових осіб, а також підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності у зміцненні здоров'я громадян, досягненні високого рівня працездатності та довголіття засобами фізичної культури та спорту [3, 5].

Верховна Рада України визначає державну політику та здійснює законодавче регулювання відносин у сфері фізичної культури та спорту, а також здійснює в межах своїх повноважень контроль за реалізацією державної програми розвитку цієї сфери та за виконанням законодавства про фізичну культуру та спорт.

Важливі функції у цій сфері виконує Кабінет Міністрів України, який визначає напрями розвитку фізичної культури та спорту, спрямовує діяльність підпорядкованих йому органів на виконання Закону України «Про фізичну культуру і спорт».

Останніми роками багато говорять про те, що система спорту в Україні порівняно застаріла та не відповідає реаліям сучасних моделей, не дає результатів і потребує кардинальних змін. Яскравим прикладом є падіння досягнень професійних спортсменів та прикра статистика у сфері масового спорту та охорони здоров'я. В Україні лише 13,5% населення займається спортом (порівняно з 85% у скандинавських країнах), а наша країна посідає 99 місце у світі за рівнем здоров'я та 150 місце за тривалістю життя [1].

У 2022 році бюджет Міністерства молоді та спорту складає 8,2 млрд гривень, що на 5,3% більше, ніж минулого року, коли держава виділила 7,76 млрд. Найбільша частина суми - 2,7 млрд гривень - піде на розвиток спортивної інфраструктури. На другому місці - розвиток фізичної культури та спорту загалом, де виділено 2,6 млрд. На третьому місці - кошти, які будуть використані на підготовку до Олімпіади, Паралімпіади та Дефлімпіади в Пекіні, а також до Всесвітніх ігор з неолімпійських видів спорту, які відбудуться влітку в США. Для цього держава виділила 1,6 млрд гривень [2].

Зараз ми маємо розмиті функції учасників процесу. Держава, федерації з видів спорту, органи місцевого самоврядування, клуби, спонсори та меценати, батьки, організатори спортивної роботи в навчальних закладах і силових структурах тощо: незрозуміло, хто є замовником спортивної послуги і хто за що відповідає. Немає ефективної взаємодії, діяльність учасників процесу не доповнює одна одну, а часто суперечить і здоровому глузду.

Держава не бачить віддачі у вигляді спортивних досягнень, рівня здоров'я і якості життя нації. У Федерацій існує досить мало можливостей для розвитку, вони зіштовхуються з дефіцитом коштів та обмежень на законодавчому рівні. Спонсори й меценати не мають відповідно нормативно-правової бази, що заохочувала б їхню діяльність. Керівники спортивних установ не здатні утримувати та підтримувати об'єкти інфраструктури, що перебувають під їхньою владою. Тренери отримують низькі зарплати. Батьки нарікають на постійні збори коштів, оскільки спортивні школи та клуби не можуть забезпечити дітей усім необхідним обладнанням. Спортсмени не бачать віддачі, тому вони не впевнені у своєму майбутньому.

Історія незалежної України демонструє, що збільшення річного фінансування не допомагає розв'язати питання та проблеми розвитку галузі спорту. Навпаки, маємо тривале та систематичне падіння всіх показників цієї сфери.

Якщо Україна прагне реформувати застарілу систему спорту, то варто розпочати цей процес у багатьох напрямках без зволікань. Перехід до нової системи може бути складним та зіткнутися з опором на двох важливих рівнях: соціально-культурному та економічному. Щоб зменшити втрати під час використання наявних ресурсів, потрібно організувати реформу як проект.

Для нас важливим - є будувати нашу країну та робити її комфортною для життя. Правильна організація спорту за сучасними стандартами допоможе державі використовувати спорт як унікальний інструмент для оздоровлення нації, як модель соціальних відносин відкритого суспільства успішних та щасливих людей.

Список використаних джерел:

1. Концепція Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2020 р.: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2015 р. № 1320 режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248719473>

2. Коробович Л. Економічні аспекти сучасного розвитку фізичної культури та спорту в Україні // Молода спортивна наука України: зб. наук. ст. з галузі фіз.культури та спорту. - Львів, 2000. - Вип. 4. - С. 63 - 64.

3. Павленчик Н. Ф., Павленчик А. О. Менеджмент у спорті: теоретичний аспект. // Економіка. Управління. Інновації. Серія : Економічні науки. - 2016. - № 4. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_4_11.

4.Стройко Т. Сучасні аспекти розвитку світового спортивного менеджменту. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. Режим доступу: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/6638/1/statya_strojko_karlamov_suchasnì_aspekti_rozvitku_svìtovogo_sportivnogo_menedzhmentu.pdf. (дата звернення: 15.03.2023).

5. Pavlenchuk, N., Pavlenchuk, A., Skrynkovskyy, R., & Tsyuh, S. (2023). The influence of management creativity on the optimality of management decisions over time: An innovative aspect. *Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR)*, 10(3), 498–514. <https://doi.org/10.15549/jeecar.v10i3.1318>